

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Piotr Migoń

Informacje ogólne		
Nr obiektu	023	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	KANCIASTA	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: 16°04'43"	Szerokość: 51°03'14"
Gmina	Męcinka	
Opis lokalizacyjny	Skałka Kanciasta leży w północno-wschodniej części Pogórza Kaczawskiego, na progu Sudetów, w pobliżu wzniesienia Górzec, około 350 m na SE od niego. Odległość od centrum wsi Męcinka wynosi 2,6 km w kierunku SW.	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Rozmiary skalnego ostańca – 60 x 40 m; wysokość ścian skalnych – do 10 m.	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Wulkanizm Litologia – brekcja wulkaniczna	
Rodzaj obiektu	Odślonięcie geologiczne – wychodnie skalne	
Litologia	Brekcja wulkaniczna	
Forma rzeźby terenu	Ostaniec denudacyjny typu twarzielcowego	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Obiekt naturalny	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Kanciasta jest niewielką formą ostańcową wznoszącą się w krawędziowej strefie płaskowyżu Pogórza Kaczawskiego, powyżej linii progu tektonicznego Sudetów, związanego z przebiegiem sudeckiego uskoku brzeżnego. Ma charakter twarzielcowy, wynikający z większej odporności brekcji bazaltowych na wietrzenie w stosunku do otaczających zieleńców i fylitów.	
Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	O nietypowej pozycji Kanciastej wśród wielu innych miejsc na Pogórzu Kaczawskim, związanych z kenozoicznym wulkanizmem, stanowi materiał skalny, z którego jest zbudowana. Jest nim	

	brekcja wulkaniczna, czyli pokruszone i zlepione ze sobą fragmenty bazaltowej lawy oraz skał, przez które lava przebiła się w drodze ku powierzchni terenu. Prawdopodobnie powstała ona wskutek silnej eksplozji wulkanicznej i wtórnego wypełnienia opróżnionego komina wulkanicznego opadającym pod wpływem ciężkości materiałem skalnym. W obrębie brekcji, oprócz fragmentów bazaltowej lawy, można dostrzec fragmenty różnych skał: zieleńców, fyllitów i okruchy kwarcu. Brekcja Kanciastej jest skałą odporną na niszczenie i została wypreparowana ze skał otaczających na podobieństwo skalnej rotundy o zarysie zbliżonym do kolistego. Najbardziej efektowne skalne urwiska znajdują się od strony północnej, gdzie dochodzą do 10 m wysokości. Długość ściany skalnej to kilkadziesiąt metrów.
Historia badań naukowych	Obecność brekcji wulkanicznych na Kanciastej zostało odnotowane w przewodniku geologicznym po Parku Krajobrazowym „Chełmy” (Grocholski, Wiśniewski 1995).
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	Nie stwierdzono
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	Grocholski A., Wiśniewski E., 1995. Przewodnik geologiczny po Parku Krajobrazowym Chełmy na Pogórzu Kaczawskim. Państwowy Instytut Geologiczny, Wrocław.
Inne uwagi	Brak
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	Obiekt zasługujący na uwagę jako duże odsłonięcie rzadko występującego typu skały wulkanicznej na Pogórzu Kaczawskim, co podnosi jego walory edukacyjne. Wykorzystanie ogranicza utrudniony dostęp: brak oznakowanego dojścia i położenie w obrębie zwartej formacji leśnej, co może być szczególnie uciążliwe w pełni sezonu wegetacyjnego.
Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Brak formalnych ograniczeń dostępności
Istniejąca infrastruktura turystyczna	Przy obiekcie brak elementów infrastruktury. W pobliżu przechodzi czerwony szlak pieszy („krawędziowy”) z Myślizborza do Stanisławowa.
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Zarośnięcie obiektu

Dokumentacja graficzna

023_1 Urwiska Kanciastej – widok ogólny.

023_2 Urwiska Kanciastej – zbliżenie.

023_3 Brekcja wulkaniczna budująca skałki na Kanciastej.